

OKOLJSKO POROČILO

ZA OPERATIVNI PROGRAM ZA IZVAJANJE
EVROPSKEGA SKLADA ZA POMORSTVO, RIBIŠTVO IN
AKVAKULTURO V RS ZA OBDOBJE 2021–2027 TER ZA
NACIONALNI STRATEŠKI NAČRT ZA RAZVOJ
AKVAKULTURE V RS ZA OBDOBJE 2021–2030

POROČILO O IZVEDENI JAVNI RAZGRNITVI IN JAVNI OBRAVNAVI

LJUBLJANA, 25. 07. 2022

Naročnik: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Dunajska cesta 22
1000 Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Odgovorni predstavnik naročnika:
Dušan Bravničar in Neža Sautet

Izdelovalec: Zavita, svetovanje, d.o.o.
Tominškova 40
1000 Ljubljana

Odgovorni nosilec naloge:
Matjaž Harmel, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja projekta:
Klemen Strmšnik, univ. dipl. geog.

Podjetje ne posluje z žigom!

Ključni strokovnjaki:
Sabina Cepuš, univ. dipl. ekol.
Jerneja Harmel, MSc okolj. znan., R Avstrija
Matjaž Harmel, univ. dipl. gozd.
Eva Harmel, mag. inž. kraj. arh.
Aleksandra Krajnc, univ. dipl. geog.
Matevž Premelč, univ. dipl. geog.
Sašo Weldt, univ. dipl. biol.
Quentin Drouet, MSc. Prostorsko načrtovanje
Samo Škrjanec, univ. dipl. inž. gozd.

Projekt: Okoljsko poročilo za Operativni program za izvajanje Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo v RS za obdobje 2021–2027 ter za Nacionalni strateški načrt za razvoj akvakulture v RS za obdobje 2021–2030

Številka pogodbe: P54/2020 (na strani izvajalca); 2330-20-610006 (na strani naročnika)

Številka projekta: 242/2020

Ključne besede: CPVO | OP ESPRA 2021-2027 in NSNA 2021-2030 | vsebinjenje (scoping) | vrednotenje vplivov | Okoljsko poročilo in Dodatek za presojo sprejemljivosti | omilitveni ukrepi in priporočila

Datum: 25. 7. 2022

KAZALO VSEBINE

SEZNAM KRATIC IN POJMOV	4
1 JAVNA RAZGRNITEV IN JAVNA RAZPRAVA	5
1.1 Proces izvedbe javne razgrnitve in javne razprave	5
1.2 Pripombe podane v javni razgrnitvi z odzivi.....	5
1.3 Druge spremembe OP ESPRA 2021-2027 in NSNA 2021-2030	10
2 OCENA VPLIVA REZULTATOV JAVNE RAZGRNITVE NA ZAKLJUČKE OKOLJSKEGA POROČILA.....	10

SEZNAM KRATIC IN POJMOV

ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje
CLLD	lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost (angl. Community-Led Local Development)
CRA	centralni register objektov akvakulture in komercialnih ribnikov
D1-11	deskriptorji
EGS	Evropska gospodarska skupnost
EK	Evropska komisija
EKSRP	Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
EMS	elektromagnetno sevanje
ES	Evropska skupnost
ESI	Evropski socialni sklad
ESPRA	Evropski sklad za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo
EU	Evropska unija
EUSAIR/JJMS	European Union Strategy for the Adriatic and Ionian Region / Jadransko-Jonska strategija
FAO	Organizacija združenih narodov za prehrano in kmetijstvo
FTE	polni delovni čas (angl. Full-time equivalent)
IKT	informacijsko-komunikacijska tehnologija
LAS	lokalna akcijska skupina
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
MSP	mala in srednja podjetja
NSNA 2021-2030	Nacionalni strateški načrt za razvoj akvakulture v RS za obdobje 2021-2030
NUMO	Načrt upravljanja morskega okolja
NUV	Načrt upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja
OAS	Obalna akcijska skupina
OP	Okoljsko poročilo
OP ESPRA 2021-2027	Operativni program za izvajanje Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo Republiki Sloveniji za obdobje 2021-2027
OPN	občinski prostorski načrt
PN	prednostna naloga
SC	specifični cilj
RS	Republika Slovenija
SRP	skupna ribiška politika
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
TP	tehnična pomoč
UVHVVR	Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin
URSP	Uprava Republike Slovenije za pomorstvo
VTPodV	vodno telo podzemnih voda
VTPV	vodno telo površinskih voda
ZZRS	Zavod za ribištvo Slovenije

1 JAVNA RAZGRNITEV IN JAVNA RAZPRAVA

1.1 PROCES IZVEDBE JAVNE RAZGRNITVE IN JAVNE RAZPRAVE

Za Okoljsko poročilo za Operativni program za izvajanje Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo v RS za obdobje 2021–2027 ter za Nacionalni strateški načrt za razvoj akvakulture v RS za obdobje 2021–2030 skupaj z Dodatkom za presojo sprejemljivosti na varovana območja narave je bilo v postopku celovite presoje vplivov na okolje oz. presoje sprejemljivosti na varovana območja narave pridobljeno mnenje o ustreznosti okoljskega poročila (MOP, št. 35409-191/2022-14, z dne 10.6.2022).

Okoljsko poročilo z Dodatkom za presojo sprejemljivosti na varovana območja narave je bilo skupaj z Operativnim programom za izvajanje Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo v RS za obdobje 2021–2027 ter Nacionalnim strateškim načrtom za razvoj akvakulture v RS za obdobje 2021–2030 javno razgrnjeno od 15. 6. do vključno 22. 47 2022. kompletno gradivo je bilo javnosti dostopno na spletni strani MKGP (URL: <https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-kmetijstvo-gozdarstvo-inprehrano/javne-objave/>). V okviru javne razgrnitve je bilo omogočeno dajanje pripomb na razgrnjeno gradivo preko elektronske pošte na elektronski naslov espra.mkgp@gov.si.

V okviru javne razgrnitve sta bili izvedeni tudi:

- Spletna predstavitev, ki je bila preko spletnega kanala MS Teams izvedena 6. 7. 2022 ob 9. uri.
- Javna obravnava, ki je bila v Hiši Evropske unije (Dunajska cesta 20, 1000 Ljubljana) izvedena 20. 7. 2022 ob 10 uri.

1.2 PRIPOMBE PODANE V JAVNI RAZGRNITVI Z ODZIVI

V času javne razgrnitve so na elektronski naslov espra.mkgp@gov.si prispele v spodnji preglednici predstavljene pripombe, do katerih sta se obe strokovni skupini tudi opredelili. Majhno število pripomb lahko vsaj deloma pripišemo zelo vključujočem procesu priprave OP ESPRA 2021-2027 in NSNA 2021-2030, saj sta bila oba dokumenta pripravljena v okviru široke razprave s številnimi delovnimi skupinami, v katere so bili aktivno vključeni tudi končni uporabniki. Enako velja za Okoljsko poročilo in Dodatek, saj so bili v njegovo pripravo od vsebinjenja naprej aktivno vključeni vsi ključni deležniki.

V času javne obravnave je bilo postavljenih nekaj vprašanj povezanih predvsem z izvajanjem OP ESPRA 2021-2027 in NSNA 2021-2030 ter vprašanje povezano z dopustnostjo gojenja tujerodnih vrst rib v zaprtih sistemih, s poudarkom na manjšem okoljskem odtisu tovrstnih sistemov. Na vsa vprašanja so prisotni strokovnjaki odgovorila in niso vodila v spremembo obravnavanih dokumentov.

ZAP. ŠT. PRIPOMBE	KDO JE PODAL PRIPOMBE	PRIPOMBA/POBUDA	ODGOVOR MKGP	ODGOVOR CPVO
1	Zadruga profesionalnih ribičev Koper	1. V ukrep »Konkurenčna in energetska bolj učinkovita flota bi bilo smiselno vključiti v oblikovanje tehnične pomoči ribičem na morju, gre za financiranje nekakšne stalne dežurne službe in sicer 3-6 ribiški plovil bi dodatno opremili in usposobili za pomoč ribičem na morju v primeru nezgod.	1. Ukrep Konkurenčna in energetska bolj učinkovita flota je investicijske oziroma naložbene narave. To pomeni, da bodo upravičeni stroški predvsem stroški nakupa nove opreme oziroma posodobitve plovil za namene, kot so opisani v OP ESPRA pod specifičnim ciljem 1.1. Iz vašega predloga ni jasno, kaj naj bi se plačevalo iz omenjene tehnične pomoči. Operativni stroški v naložbenih ukrepih namreč niso upravičen strošek. Poleg tega menimo, da bi takšen strošek ob trenutni ureditvi reševanja nesreč na morju najverjetneje posegel v pristojnosti drugih organov npr. Uprave RS za pomorstvo. V primeru, da je v vašem predlogu tudi posebna oprema, namenjena reševanju na morju, bi morali prejeti konkretne predloge, da pregledamo, ali bi nakup te opreme lahko bil upravičen strošek v okviru omenjene aktivnosti, na primer za izboljševanje delovnih pogojev.	Pripomba/pobuda se ne nanaša na Okoljsko poročilo, dodatek ali proces CPVO, zato opredelitev ni potrebna.
2	Zadruga profesionalnih ribičev Koper	2. Pri ukrepu "Varstvo in obnova vodne biotske raznovrstnosti in ekosistemov" predlagamo, da se kot opravičenca doda tudi morske ribiče (MR), saj so se ribiči že v tem obdobju pozitivno odzvali na aktivnosti tega ukrepa. V prihodnje pa se želijo tudi neposredno aktivirati pri zaščiti habitata ter razširiti nabor tovrstnih ukrepov ukrepov, ki jim nenazadnje zagotavlja preživljanje.	2. OP ESPRA ne navaja upravičencev, pač pa ciljne skupine, tj. vse tiste, ki bi z izvajanjem določene aktivnosti lahko imeli dodano vrednost. V okviru aktivnosti Varovanje in obnavljanje vodne in morske biotske raznovrstnosti so v OP ESPRA navedene naslednje ciljne skupine: ribiči, lastniki in upravljalci ribiških plovil, znanstvena in raziskovalna telesa, javni organi, ki se ukvarjajo s spremljanjem stanja morja in morske biotske raznovrstnosti strokovnjaki na področju IT, širša javnost in strokovna javnost, ki bosta obveščeni o dogodkih, resorna ministrstva, upravljalci zavarovanih območij.	Pripomba/pobuda se ne nanaša na Okoljsko poročilo, dodatek ali proces CPVO, zato opredelitev ni potrebna.
3	Zadruga profesionalnih ribičev Koper	3. V okviru ukrepa »Pristanišča, ki zagotavljajo ustrezne delovne in trajnostne pogoje za ribiče«, predlagamo, da se znotraj točke d), ki govori o naložbah za olajšanje in iztovarjanje in skladiščenje nezaželenega ulova ukrep razširiti tudi na naložbe v trajnostno predelavo zavržkov oz. nezaželenega	3. V okviru aktivnosti Pristanišča, mesta iztovora in zavetja so neposredni upravičenci do sredstev obalne lokalne skupnosti. Zavedamo se, da vaš predlog vključuje inovativno rešitev za predelavo zavržkov, katere izvedba je glede na obstoječi EU okvir zapletena. Trenutno še ne vemo, kdaj bomo vzpostavili sistem obveznega iztovora celotnega ulova; ta bo moral	Pripomba/pobuda se ne nanaša na Okoljsko poročilo, dodatek ali proces CPVO, zato

		<p>ulova, npr uporaba tehnologij za proizvodnjo visokokakovostnih olj in prehrambnih dodatkov.</p> <p>Drugi pristop k uvajanju novih tehnologij je uvrstitev ukrepa »Inovacije v predelavi« tudi v področje ribištva, na način kot je to zagotovljeno za področje akvakulture.</p>	<p>vsebovati tudi ustrezen nadzor, pregled in shranjevanje vrst. Vaš predlog se zdi zanimiv, vendar bi ga bilo mogoče izvesti šele, ko bo obveza iztovora celotnega ulova popolnoma uveljavljena. Pri tem je seveda treba upoštevati določila Uredbe Sveta (ES) št. 1967/2006 z dne 21. decembra 2006 o ukrepih za upravljanje za trajnostno izkoriščanje ribolovnih virov v Sredozemskem morju, spremembi Uredbe (EGS) št. 2847/93 in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1626/94, ki prepoveduje uporabo podmerskih rib za prehrano ljudi. V vašem zadnjem predlogu je bilo omenjeno, da bi završke predelovali v prehranski dodatek. Ker prehranska dopolnila obravnava zakonodaja o živilih, saj so ti izdelki živila, katerih osnovni namen je dopolnjevati običajno prehrano, bi bilo za tako predelavo zavržkov treba izpolnjevati tudi zahteve glede predelave in ugotoviti ali je takšna predelava zavržkov dovoljena.</p>	<p>opredelitev ni potrebna.</p>
4	Zadruga profesionalnih ribičev Koper	<p>4. Glede na naknadno preučitev vseh možnih ukrepov iz ESPRA in potreb, ki smo jih identificirali med ribiči, predlagamo, da se v PN vključi tudi dodatne ukrepe z ustreznimi sredstvi (celotna sredstva):</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Ribiška pristanišča, mesta iztovarjanja, prodajne dvorane in zavetja"__1.500.000,00 eur - "Dodana vrednost, kakovost proizvodov in uporaba neželenega ulova"__200.000,00 eur - "Diverzifikacija in nove oblike dohodka"__225.000,00 (3 projekte po 75.000,00 eur) <p>V povezavi z dodatnim ukrepom "Dodana vrednost, kakovost proizvodov in uporaba neželenega ulova" je potrebno dopolniti zakonsko regulativo, ki bo ribičem tudi dejansko omogočala dopolnilne</p>	<p>4. Vaš predlog za višanje sredstev na predlaganih aktivnostih smo razumeli kot informacijo; če se bo ob morebitnih uradnih pogajanjih z Evropsko komisijo višina sredstev na posameznih prednostnih nalogah ponovno odpirala, vas bomo prosili za dodatno argumentiranje višanja sredstev, še zlasti, ker omenjate novo aktivnost Diverzifikacija in nove oblike dohodka, za katero ni jasno, kaj naj bi se v okviru le-te izvajalo. Višina sredstev po posameznih aktivnostih pa je bila v okviru obstoječega OP ESPRA usklajena z delovno skupino za morski gospodarski ribolov, ki je bila s sklepom ministrice št. 342-17/2017/57 imenovana dne 14. 2. 2019. V delovni skupini so naslednji predstavniki sektorja morskega gospodarskega ribolova: Matjaž Radin, Kristjan Jež, Tomaž Petvar, Jan Virant, Zlatko Novogradec, Nevijo Vižintin in Boris Glavina.</p>	<p>Pripomba/pobuda se ne nanaša na Okoljsko poročilo, dodatek ali proces CPVO, zato opredelitev ni potrebna.</p>

		<p>dejavnosti povezane z ribičevim osnovnim poslovanjem, kot to zahteva UREDBA (EU) št. 508/2014. Gre za pomemben ukrep, ki bo ribičem zagotovil možnost zagotovitve dodatnih prihodkov za golo preživetje njihovih družin, s tem pa posledično tudi zaustavitev pada aktivne flote v slovenskem morju, ki je tako ali tako že na minimumu. Podobno bo potrebno razmišljati tudi v primeru ukrepa diverzifikacije dejavnosti, ki je sicer opredeljena v specifičnem cilju 3.1: »Intervencije, ki prispevajo k razvoju ribiških in akvakulturnih skupnosti na obalnih in celinskih območjih«, vendar bo tudi za realizacijo projektov s tega področja potrebno sprejeti ustrezne zakonske dopolnitve (gre predvsem zato, da se ribičem in njihovim družinam omogoči opravljanje dopolnilnih dejavnosti po vzoru kmetij, s področja turizma, predelave, ipd.</p>		
1	KGZS, Kmetijsko gozdarski zavod Kranj	<p>PREDLOG 1: V okviru Javne službe kmetijskega svetovanja pri KGZS predlagamo, da se za obstoječe programsko obdobje ESPR 2014-2020, ki je še vedno v izvajanju, čim prej pripravi finančno nadomestilo zaradi visokih cen energentov in visokih cen reprodukcijskega materiala, ki se porabijo za ribogojstvo dejavnost. Izračun finančne pomoči mora temeljiti na dokazano višjih stroških inputov, čemur pa sorazmerno ne morejo slediti prodajne cene rib in ribjih izdelkov, kar poslabšuje konkurenčnost slovenskega ribogojstva.</p>	<p>1. Na Ministrstvu se zavedamo posledic, ki jih je zaradi ruske agresije v Ukrajini občutil sektor akvakulture. V okviru programskega obdobja 2014-2020 se sektorjem lahko izplačajo nadomestila za dodatne stroške ali izgubo prihodka. Dne 22. 7. 2022 smo bili obveščeni, da je bila sprememba uredbe (EU) št. 508/2014 tudi uradno objavljena, kar pomeni, da morajo nacionalni organi pripraviti metodologijo za izračun nadomestil. Metodologijo je treba uskladiti z Evropsko komisijo, vzporedno s tem pa pripraviti ustrezno spremembo Operativnega programa in jo v potrditev predložiti Evropski komisiji. Na Ministrstvu smo metodologijo že začeli pripravljati, morebitna izplačila pa bodo seveda odvisna od neporabljenih oziroma nedodeljenih sredstev v okviru Operativnega programa. Trenutno še analiziramo, koliko sredstev je na voljo. Pripravljena</p>	<p>Pripomba/pobuda se ne nanaša na Okoljsko poročilo, dodatek ali proces CPVO, zato opredelitev ni potrebna.</p>

			metodologija bo namreč morala upoštevati tudi razpoložljiva sredstva.	
2	KGZS, Kmetijsko gozdarski zavod Kranj	PREDLOG 2: V okviru Javne službe kmetijskega svetovanja pri KGZS predlagamo, da se za novo programsko obdobje ESPRA 2021-2027 ukrep finančnih nadomestil v primeru izrednih razmer v ribogojstvu vključi v OP ESPRA 2021-2027, da ga bo možno takoj, ko izredne razmere nastopijo, tudi izvajati.	2. V programski perspektivi 2021-2027 je predviden krizni mehanizem. Ker je le-ta v okviru Uredbe (EU) št. 2021/1139 vključen v člen 26, specifični cilj 2.2 – trženje in predelava proizvodov – bomo morali z Evropsko komisijo razčistiti, ali so lahko nadomestila dana le za dodatne stroške ali izpad dohodka pri trženju proizvodov iz ribištva, akvakulture in predelave.	Pripomba/pobuda se ne nanaša na Okoljsko poročilo, dodatek ali proces CPVO, zato opredelitev ni potrebna.

Kot je razvidno iz zgornje preglednice so se vse podane pripombe nanašale na OP ESPRA 2021-2027 in NSNA 2021-2030, medtem ko pripomb na Okoljsko poročilo in Dodatek ni bilo.

Glede na vse navedeno ugotavljamo, da do sprememb obravnavanih dokumentov v času javne razgrnitvi ni prišlo. Okoljsko poročilo in Dodatek za presojo sprejemljivosti na varovana območja se po javni razgrnitvi zato vsebinsko ne spreminjata.

1.3 DRUGE SPREMEMBE OP ESPRA 2021-2027 IN NSNA 2021-2030

V času trajanja javne razgrnitve je MKGP s strani Evropske Komisije prejelo dodatne pripombe na NSNA 2021-2023, na podlagi katerih je MKGP pripravilo novo verzijo NSNA 2021-2023. Ob tem poudarjamo, da OP ESPRA 2021-2030 do priprave pričujočega dokumenta ni doživel vsebinskih sprememb.

Spremembe NSNA 2021-2030 so bile predvsem tehnične narave, medtem ko se vsebina NSNA 2021-2030 ni bistveno spremenila. Tako je prišlo do popravkov besedila, tudi v delih, ki se nanašajo na ukrepe. Še največja sprememba je nova preglednica s prikazom ciljev, aktivnosti, kazalnikov in ciljnih vrednosti NSNA 2021-2030. Ob tem ugotavljamo, da so bile vse v preglednici navedene aktivnosti zapisane tudi v prejšnjih verzijah dokumenta, s tem pa v celoti vrednotene v Okoljskem poročilu in Dodatku na katera je bilo pridobljeno mnenje o ustreznosti.

Tako v Okoljskem poročilu, kot v Dodatku – verzija po javni razgrnitvi – so bile navedene spremembe NSNA ustrezno integrirane v delu, ki se nanaša na opis programa. Nato so bile s strani projektne skupine izdelovalca Okoljskega poročila in Dodatka pregledane. Ob tem je bilo ugotovljeno, da spremembe NSNA 2021-2030 ne vplivajo na vsebino in zaključke Okoljskega poročila in Dodatka.

Spremembe so bile vsem prisotnim predstavljene in pojasnjene tudi v okviru javne obravnave izvedene dne 20. 7. 2022.

2 OCENA VPLIVA REZULTATOV JAVNE RAZGRNITVE NA ZAKLJUČKE OKOLJSKEGA POROČILA

Po pregledu vseh navedenih sprememb, ki so posledica tako rezultatov javne razgrnitve, kot rezultatov uskladitve NSNA 2021-2030 s komentarji Evropske komisije ugotavljamo, da izvedene spremembe po javni razgrnitvi ne bodo povzročile pomembnih vplivov na okoljske cilje ali spremenile v Okoljskem poročilu podanih ocen vplivov izvedbe OP ESPRA 2021-2027 IN NSNA 2021-2030 na okolje. Okoljsko poročilo in Dodatek za presojo sprejemljivosti na varovana območja se po javni razgrnitvi zato vsebinsko ne spreminjata.